

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

22 päivänä kesäkuuta 2016*

Kumoamiskanne — Valtiontuki — Kodinkoneet — Rakennemuutostuki — Päätös, jossa tuki todetaan sisämarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että tietyt ehdot noudatetaan — Päätös, joka on tehty sen jälkeen, kun unionin yleinen tuomioistuin on kumonnut samaa menettelyä koskevan aikaisemman päätöksen — Toimi ei koske kantajaa erikseen — Kilpailuasemaan kohdistuvan huomattavan vaikutuksen puuttuminen — Tutkimatta jättäminen

Asiassa T-118/13,

Whirlpool Europe BV, kotipaikka Breda (Alankomaat), edustajinaan asianajajat F. Wijckmans ja H. Burez,

kantajana,

jota tukee

Electrolux AB, kotipaikka Tukholma (Ruotsi), edustajinaan asianajajat F. Wijckmans ja H. Burez,

väliintulijana,

vastaaan

Euroopan komissio, asiamiehinään L. Flynn, É. Gippini Fournier ja P.-J. Loewenthal,

vastaaajana,

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues, D. Colas ja J. Bousin,

ja

Fagor France SA, kotipaikka Rueil-Malmaison (Ranska), edustajinaan asianajajat J. Derenne ja A. Müller-Rappard,

väliintulijoina,

ja jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta kumota 25.7.2012 tehty komission päätös 2013/283/EU valtiontuesta SA.23839 (C 44/2007), jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi (EUVL 2013, L 166, s. 1),

* * Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Martins Ribeiro sekä tuomarit S. Gervasoni ja L. Madise (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies L. Grzegorzczak,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 24.11.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn, on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

- 1 Kantaja Whirlpool Europe BV (jäljempänä Whirlpool) valmistaa ja markkinoi suuria kodinkoneita.
- 2 Ranskan tasavalta ilmoitti 6.8.2007 päivätyllä kirjeellä Euroopan komissiolle suunnitelmastaan myöntää 31 miljoonan euron suuruinen rakenneuudistustuki FagorBrandt SA:lle, josta on tullut Fagor France SA (jäljempänä FagorBrandt tai tuensaja).
- 3 Komissio ilmoitti Ranskan tasavallalle 10.10.2007 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely (EUVL 2007, C 275, s. 18).
- 4 Electrolux AB, joka niin ikään valmistaa ja markkinoi suuria kodinkoneita, toimitti huomautuksensa 14.12.2007, 26.2.2008 ja 12.3.2008 päivätyillä kirjeillään.
- 5 Whirlpool toimitti huomautuksensa 17.12.2007 päivätyllä kirjeellä.
- 6 Komissio hyväksyi valtioneuvoston päätöksen C 44/07 (ex N 460/07), jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi, 21.10.2008 tekemällään päätöksellä 2009/485/EY (EUVL 2009, L 160, s. 11) tuen erityisesti sillä edellytyksellä, että FagorBrandt lopettaa Vedette-merkkisten kylmälaitteiden, ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden ja astianpesukoneiden markkinoinnin viiden vuoden ajaksi.
- 7 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi Electroluxin ja Whirlpoolin nostamien kanteiden johdosta 14.2.2012 antamallaan tuomiolla Electrolux v. komissio (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76) päätöksen 2009/485 todettuaan, että komissio oli tehnyt ilmeisiä arviointivirheitä ottaessaan huomioon vastasuoritteet, joka ei ollut asianmukainen (Brandt Componentsin myynti), ja jättäessään arvioimatta edellä 2 kohdassa mainitun ilmoitetun tuen ja toisen Italian tasavallan FagorBrandtille myöntämän tuen (jäljempänä Italian myöntämä tuki) yhteisvaikutuksen kilpailuun.
- 8 14.2.2012 annetun tuomion Electrolux v. komissio (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76) jälkeen komissio teki 25.7.2012 päätöksen 2013/283/EU valtioneuvoston päätöksellä SA.23839 (C 44/2007), jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt -yrityksen hyväksi (EUVL 2013, L 166, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös), jossa se totesi, että ilmoitettu tuki oli sisämarkkinoille soveltuva (jäljempänä riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettu tuki tai kyseessä oleva toimenpide) sen luettelemien edellytysten mukaisesti.
- 9 Komissio tutki riidanalaisessa päätöksessä kyseessä olevan toimenpiteen ja Italian myöntämän tuen yhteisvaikutusta kilpailuun (johdanto-osan 85–88 perustelukappale) ja totesi tämän jälkeen, että Brandt Componentsin myyminen (joka oli katsottu vastasuoritteeksi päätöksellä 2009/485) ja tiettyjen Vedette-merkkisten laitteiden (kylmälaitteet, ruoanvalmistuksessa käytettävät laitteet ja astianpesukoneet) markkinoinnin lopettaminen viiden vuoden ajaksi (josta oli määrätty päätöksellä

2009/485) eivät riittäneet estämään kilpailun liiallista vääristymistä (johdanto-osan 100 ja 112 perustelukappale). Tämän vuoksi komissio päätti asettaa kyseessä olevan toimenpiteen sisämarkkinoille soveltuvuuden ehdoksi erityisesti sen, että edellä mainittujen Vedette-merkkisten tuotteiden markkinoinnin keskeyttämistä jatketaan vielä kolmella vuodella (johdanto-osan 112 perustelukappale). Komissio katsoi, että tämä toimenpide oli itsessään riittävä vähentämään oikeassa suhteessa tuen myöntämisestä seuraavia kielteisiä kilpailuvaikutuksia (johdanto-osan 117 perustelukappale) ja että se tasoitti kyseisen tuen ja Italian myöntämän tuen yhteisvaikutusta (johdanto-osan 118 perustelukappale).

10 Riidanalaisen päätöksen päätösoosassa todetaan seuraavaa:

”1 artikla

Tuki, jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi ja jonka määrä on yhteensä 31 miljoonaa euroa, soveltuu sisämarkkinoille edellyttäen, että 2 artiklassa säädetty edellytykset täyttyvät.

2 artikla

1. Ranskan viranomaisten on keskeytettävä tämän päätöksen 1 artiklassa tarkoitettun tuen maksaminen FagorBrandt-yritykselle siihen saakka, kunnes 16 päivänä joulukuuta 2003 tehdyssä komission päätöksessä 2004/343/EY tarkoitettu sisämarkkinoille soveltumaton tuki on peritty tosiasiallisesti takaisin FagorBrandtilta.

2. FagorBrandtin rakenneuudistussuunnitelma, sellaisena kuin [Ranskan tasavalta] antoi sen tiedoksi komissiolle 6 päivänä elokuuta 2007, on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön.

3. FagorBrandtin ehdottamaa yrityksen omaa osuutta rakenneuudistuskustannuksista eli 31,5 miljoonaa euroa on korotettava 3 190 878,02 eurolla ja määrään on lisättävä korko, jota on kertynyt sen asettamisesta FagorBrandtin käyttöön Italian myöntämällä valtiontuella 21 päivään lokakuuta 2008 asti. Tämä osuuden korotus on toteutettava ennen yrityksen rakenneuudistusjakson päättymistä, jonka on määrä tapahtua 31 päivänä joulukuuta 2012. Ranskan viranomaisten on esitettävä näyttö tämän korotuksen toteuttamisesta kahden kuukauden kuluessa siitä, kun rakenneuudistuskausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2012.

4. FagorBrandtin on lopetettava Vedette-merkkisten kylmälaitteiden ja ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden sekä astianpesukoneiden markkinointi kahdeksan vuoden ajaksi.

5. Tämän artiklan 1–4 kohdassa säädettyjen edellytysten seurannan varmistamiseksi [Ranskan tasavallan] on annettava komissiolle vuosittain selvitys FagorBrandtin rakenneuudistuksen edistymisestä, 1 kohdassa kuvaillun sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperinnästä, sisämarkkinoille soveltuvan tuen maksamisesta ja vastasuoritteiden toteutuksesta.

3 artikla

[Ranskan tasavallan] on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.”

Oikeudenkäynti sekä asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

- 11 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen 20.2.2013 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 12 Electrolux pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.6.2013 toimittamallaan asiakirjalla saada osallistua tähän oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen kantajan vaatimuksia. FagorBrandt pyysi 25.6.2013 toimittamallaan asiakirjalla ja Ranskan tasavalta 8.7.2013 toimittamallaan asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.
- 13 Unionin yleisen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 11.9.2013 antamallaan määräyksillä Electroluxin, FagorBrandtin ja Ranskan tasavallan väliintulohakemukset.
- 14 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 3.10.2013 toimittamallaan kirjeellä unionin yleiseltä tuomioistuimelta, että tämä myöntäisi prosessijohtotoimena kantajalle luvan esittää kirjallisia huomautuksia vastauksena komission esittämiin kanteen tutkittavaksi ottamista koskeviin vaatimuksiin siltä osin kuin ne on esitetty ensimmäisen kerran vastauskirjelmässä.
- 15 Komissio toimitti 14.10.2013, Ranskan tasavalta 24.10.2013 ja FagorBrandt 29.10.2013 huomautuksensa kantajan esittämästä prosessinjohtotoimien määräämistä koskevasta hakemuksesta.
- 16 FagorBrandt ja Ranskan tasavalta toimittivat väliintulokirjelmänsä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.12.2013 jättämillään asiakirjoilla.
- 17 Electrolux toimitti väliintulokirjelmänsä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.12.2013 jättämällään asiakirjalla.
- 18 Komissio esitti huomautuksensa Ranskan tasavallan, FagorBrandtin ja Electroluxin väliintulokirjelmistä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 19.2.2014 toimittamallaan asiakirjalla.
- 19 Kantaja esitti huomautuksensa FagorBrandtin ja Ranskan tasavallan väliintulokirjelmistä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.3.2014 toimittamallaan asiakirjalla.
- 20 Unionin yleinen tuomioistuin määräsi 23.9.2015 päivätyllä toimella asianosaisia koskevista prosessinjohtotoimista. Unionin yleinen tuomioistuin pyysi erityisesti kantajaa vastaamaan komission väitteeseen, jolla on riitautettu kantajan kanteen tutkittavaksi ottaminen, ja esittämään tätä koskevat perustelunsa kirjelmässään.
- 21 Komissio vastasi unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin 9.10.2015 päivätyllä kirjeellä ja kantaja 30.10.2015 päivätyllä kirjeellä.
- 22 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari osoitettiin toiseen jaostoon, jolle nyt käsiteltävä asia siis annettiin ratkaistavaksi.
- 23 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
 - ensisijaisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan sillä perusteella, että yksi tai useat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa (EUVL 2004, C 244, s. 2) määrätyt edellytykset eivät täyty tai että komissio ei missään tapauksessa ole varmistanut vaadittujen oikeudellisten standardien mukaisesti, että kukin näistä edellytyksistä on täyttynyt
 - toissijaisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan, koska siinä ei ole noudatettu SEUT 296 artiklassa määrättyä perusteluvollisuutta

- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut
 - velvoittaa Ranskan tasavallan ja FagorBrandtin vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 24 Electrolux vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- ensisijaisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan, koska yksi tai useat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa määrätyt kumulatiiviset edellytykset eivät täyty tai koska komissio ei missään tapauksessa ole varmistanut vaadittujen oikeudellisten standardien mukaisesti, että kukin näistä edellytyksistä on täytynyt
 - toissijaisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan, koska sillä on rikottu SEUT 296 artiklaa.
- 25 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen perusteettomana
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 26 FagorBrandt vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen perusteettomana
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 27 Ranskan tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen.

Oikeudellinen arviointi

- 28 Komissio, jota Ranskan tasavalta ja FagorBrandt tukevat, väittää vastauskirjelmässään, että oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka se, että yrityksen esittämät huomautukset on kuultu ja ne ovat laajalti ohjanneet menettelyn kulkua, on merkityksellinen seikka arvioitaessa tämän yrityksen asiavaltuuden olemassaoloa, tämä ei vapauta yritystä velvollisuudesta osoittaa, että riidanalaisella tuella voi olla ”huomattava vaikutus” yrityksen asemaan markkinoilla. Komissio tarkentaa tästä huomattavasta vaikutuksesta, että oikeuskäytännön mukaan pelkästään sen seikan osoittaminen, että toimi on omiaan vaikuttamaan vallitseviin kilpailuolosuhteisiin asianomaisilla markkinoilla ja että kyseessä oleva yritys jollain tavalla kilpaili toimesta hyötynneen yrityksen kanssa, ei riitä siihen, että kyseisen toimen voitaisiin katsoa koskevan mainittua yritystä erikseen. On päinvastoin näytettävä toteen, että tuki on koskenut kantajaa erityisellä tavalla sen kilpailijoihin verrattuna. Komissio toteaa, että unionin tuomioistuin on hiljattain muistuttanut tästä perustavanlaatuisesta edellytyksestä 13.6.2013 antamassaan tuomiossa *Ryanair v. komissio* (C-287/12 P, ei julkaistu, EU:C:2013:395).
- 29 Kantaja toteaa FagorBrandtin ja Ranskan tasavallan väliintulokirjelmistä antamissaan huomautuksissa sekä unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin 15.10.2015 antamissaan vastauksissa ensinnäkin, että riidanalainen kysymys osoittaa selvästi, että kyseessä olevan toimenpiteen kohteena oleva tuki on huomattavasti vaikuttanut kantajan markkina-asemaan.
- 30 Kantaja, jota Electrolux tukee, viittaa tältä osin ensinnäkin riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 18 perustelukappaleeseen, jossa todetaan, että ”ilman tukea FagorBrandt joutuisi poistumaan markkinoilta” ja että ”sen vuoksi FagorBrandtin poistuminen markkinoilla antaisi sen eurooppalaisille kilpailijoille mahdollisuuden kasvattaa olennaisesti myyntiään ja tuotantoaan”, toiseksi tämän päätöksen

johdanto-osan 93 perustelukappaleeseen, jossa täsmennetään, että ”rakennuudistustuki johtaa automaattisesti kilpailun vääristymiseen, sillä se mahdollistaa sen, että tuensaaja ei joudu poistumaan markkinoilta, ja jarruttaa sen vuoksi kilpailevien yritysten kehitystä”, kolmanneksi kyseisen päätöksen johdanto-osan 94 perustelukappaleeseen, jossa todetaan, että ”ilman Ranskan valtion tukea FagorBrandt poistuisi nopeasti markkinoilta – FagorBrandtin poistuminen markkinoilta olisi sen vuoksi antanut sen eurooppalaisille kilpailijoille tilaisuuden kasvattaa merkittävästi myyntimääriään ja sitä kautta myös tuotantoaan” ja neljänneksi riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 105 ja 109 perustelukappaleeseen, joissa todetaan, että Whirlpool on ”FagorBrandtin – tärkeimpiä kilpailijoita” jääkaappi-, pakastin- ja astianpesukonemarkkinoilla. Kantaja päättelee, että viittaamalla kirjelmässään riidanalaisen päätöksen johdanto-osan perustelukappaleisiin se on osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että sen markkina-asema on olennaisesti heikentynyt.

- 31 Kantaja toteaa lisäksi, että komissio ei ole ennen vastauskirjelmän antamista riitauttanut sitä, että päätös 2009/485 koskee kantajaa suoraan, eikä unionin yleinen tuomioistuin ole kyseenalaistanut kanteen tutkittavaksi ottamista 14.2.2012 antamassaan tuomiossa *Electrolux v. komissio* (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76). Unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamassaan vastauksessa kantaja toteaa tästä, että 14.2.2012 annettu tuomio *Electrolux v. komissio* (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76) on tullut lainvoimaiseksi kanteen tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen osalta erityisesti siksi, että riidanalainen päätös perustuu täysin samaan hallinnolliseen asiakirja-aineistoon kuin päätös 2009/485, että sen esittämät perustelut ovat samat ja että komissio ei ole esittänyt perusteluja eikä todisteita, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin voisi erottaa nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kanteen tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen kysymyksestä, joka koskee kanteen tutkittavaksi ottamista, jonka unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut 14.2.2012 antamassaan tuomiossa *Electrolux v. komissio* (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76), aikaisemmassa menettelyssä.
- 32 Toiseksi kantaja korostaa, että se on joka tapauksessa erottautunut muista yrityksistä markkinoilla.
- 33 Se väittää ensinnäkin, että koska se on toiseksi suurin toimija Ranskan markkinoilla, se olisi väistämättä hyötynyt tuensaajan markkinoilta poistumisesta enemmän kuin kilpailijansa. Tästä kantaja toteaa, että sen jälkeen, kun tuensaaja lopetti toimintansa vuoden 2013 puolivälissä, kantaja on ”kasvattanut huomattavasti markkinaosuuttaan Ranskan markkinoilla” ja että vaikka se olisi saanut vain yhden prosentin FagorBrandtin markkinaosuudesta, tämä olisi vastannut riidanalaisessa päätöksessä tarkoitetun tuen määrää. Niinpä kantaja katsoo, että FagorBrandtin poistuminen olisi voinut kasvattaa huomattavasti sen markkinaosuutta ottaen huomioon sen aseman toiseksi suurimpana toimijana markkinoilla, joten riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettu tuki on ollut syy huomattavaan tulojen menetykseen, jolla on sellaisenaan ollut huomattava vaikutus sen markkina-asemaan oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.
- 34 Kantaja väittää toiseksi markkina-asemansa erityisen heikentymisen toteennäyttämiseen liittyen, että se oli – kuten se on osoittanut kannekirjelmässä – yksi tuensaajan mahdollisista ostajista vuosina 2001–2002, kun tuensaaja oli maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena. Brandtin toiminnanjatkajaksi valittiin lopulta Fagor, koska tämä yritys sitoutui olemaan kahden vuoden ajan suorittamatta rakennuudistusta vastikkeena kyseessä olevasta tuesta.
- 35 Kolmanneksi kantaja huomauttaa, että se on ollut tiiviisti mukana kyseessä olevassa menettelyssä, mikä erottaa sen selvästi muista markkinatoimijoista.
- 36 Aluksi on todettava, että komissio on kyseenalaistanut kanteen tutkittavaksi ottamisen ensimmäisen kerran vastauskirjelmässään vedoten siihen, että kantajalla ei ole asiavaltuutta.
- 37 On kuitenkin todettava yhtäältä, että unionin tuomioistuimet voivat koska tahansa tarkastaa viran puolesta kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset (ks. vastaavasti tuomio 22.10.1996, *Skibsværftsforeningen ym. v. komissio*, T-266/94, EU:T:1996:153, 40 kohta). Näin ollen se, että

komissio ei ole riitauttanut kanteen tutkittavaksi ottamista, tai varsinkaan se, että se on riitauttanut tutkittavaksi ottamisen myöhäisessä vaiheessa, ei merkitse sitä, että unionin yleinen tuomioistuin luopuisi tarkistelemasta tätä asiaa.

- 38 Toisaalta mikään ei ole esteenä sille, että unionin yleinen tuomioistuin ottaa huomioon oikeudenkäyntiväitteestä annetut huomautukset, jotka kantaja on antanut vastauskirjelmän jälkeen (ks. vastaavasti määräys 7.3.2013, UOP v. komissio, T-198/09, ei julkaistu, EU:T:2011:354, 32 kohta), kuten komissio on nimenomaisesti myöntänyt suullisessa käsittelyssä.
- 39 Näin ollen on tutkittava, voidaanko kantajan nostama kanne ottaa tutkittavaksi.
- 40 Siltä osin kuin komissio katsoo, että kantajalla ei ole asiavaltuutta, on huomautettava, että SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa määrätään kahdesta tilanteesta, joissa luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on asiavaltuus nostaa kanne sellaisesta unionin toimesta, jota ei ole osoitettu sille. Tällaisen kanteen nostaminen on mahdollista yhtäältä sillä edellytyksellä, että toimi koskee kyseistä henkilöä suoraan ja erikseen. Tällainen henkilö voi toisaalta nostaa kanteen sääntelytoimesta, joka ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä, jos kyseinen toimi koskee sitä suoraan.
- 41 Nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisen päätöksen ainoa adressaatti on Ranskan tasavalta, ja päätös koskee [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 (EUVL 2015, L 248, s. 9) 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettua yksittäistä tukea. Koska riidanalainen päätös koskee siten yksittäistapausta, kyse ei voi olla SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettua sääntelytoimesta, jolla tarkoitetaan kaikkia yleisesti sovellettavia toimia lainsäädäntötoimia lukuun ottamatta (ks. tuomio 3.12.2014, Castelnou Energía v. komissio, T-57/11, EU:T:2014:1021, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä seuraa, että koska kanteen kohteena olevaa päätöstä ei ole osoitettu kantajalle, sen kanne voidaan ottaa tutkittavaksi ainoastaan, jos kyseinen päätös koskee sitä suoraan ja erikseen.
- 42 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätös koskee erikseen muita kuin niitä, joille se on osoitettu, ainoastaan silloin, kun tämä päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista ja ne voidaan näin ollen yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (tuomio 15.7.1963, Plaumann v. komissio, 25/62, EU:C:1963:17, s. 223; tuomio 22.11.2007, Sniace v. komissio, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 53 kohta ja tuomio 9.7.2009, 3F v. komissio, C-319/07 P, EU:C:2009:435, 29 kohta).
- 43 Tämän kanteen, jossa on kysymys komission valtioneuvoston päätöksestä, osalta on huomautettava, että SEUT 108 artiklassa säännellyssä valtioneuvoston valvontamenettelyssä on erotettava toisistaan ensinnäkin kyseisen artiklan 3 kohdan mukainen tukien alustava tutkimisvaihe, jonka tavoitteena on ainoastaan mahdollistaa, että komissio voi tehdä ensimmäiset päätelmänsä kyseisen tuen täydellisestä tai osittaisesta soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, ja toiseksi tämän saman artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tutkimisvaihe. Komissio on vasta tässä vaiheessa, jolla tähdätään siihen, että komissio saa käyttöönsä kattavat tiedot kaikista asiaan liittyvistä seikoista, velvollinen kehottamaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa (ks. tuomio 9.7.2009, 3F v. komissio, C-319/07 P, EU:C:2009:435, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 44 Jos yritys kyseenalaistaa sen, onko tuen arviointia koskeva SEUT 108 artiklan 3 kohdan nojalla tai muodollisen tutkintamenettelyn lopuksi tehty päätös perusteltu, pelkästään se seikka, että kantajaa voidaan pitää tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna osapuolena, jota asia koskee, ei riitä siihen, että kanne otettaisiin tutkittavaksi. Sen on tällöin osoitettava, että sillä on 15.7.1963 annetussa tuomiossa Plaumann v. komissio (25/62, EU:C:1963:17) tarkoitettu erityinen asema (ks. vastaavasti määräys 10.11.2015, Compagnia Trasporti Pubblici ym. v. komissio, T-187/15, ei julkaistu, EU:T:2015:846, 18 kohta). Näin on muun muassa silloin, kun asianomaisen päätöksen kohteena oleva tuki vaikuttaa

huomattavasti kantajan asemaan markkinoilla (ks. vastaavasti tuomio 13.12.2005, komissio v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, EU:C:2005:761, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 45 Tästä on todettava, että tuensaajayrityksen lisäksi yrityksiksi, joita komission päätös SEUT 108 artiklan 2 kohdan nojalla aloitetun muodollisen tutkintamenettelyn päättämisestä koskee erikseen, on hyväksytty kilpailevia yrityksiä, joilla on ollut aktiivinen rooli tässä menettelyssä, edellyttäen, että riidanalaisen päätöksen kohteena oleva tukitoimenpide on huomattavasti vaikuttanut niiden markkina-asemaan. Yritys ei siis voi vedota pelkästään siihen, että se on tuensaajayrityksen kilpailija, vaan sen on lisäksi osoitettava, että kun otetaan huomioon, missä määrin se on mahdollisesti osallistunut menettelyyn ja miten merkittävällä tavalla sen asemaa markkinoilla on loukattu, se on tosiasiallisessa tilanteessa, jonka perusteella se voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (ks. määräys 7.3.2013, UOP v. komissio, T-198/09, ei julkaistu, EU:T:2013:105, 25 ja 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 28.1.1986, Cofaz ym. v. komissio, 169/84, EU:C:1986:42, 25 kohta ja määräys 27.5.2004, Deutsche Post ja DHL v. komissio, T-358/02, EU:T:2004:159, 33 ja 34 kohta).
- 46 Tällaisen vaikutuksen määrittelyn osalta yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että pelkästään se seikka, että riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi on omiaan vaikuttamaan vallitseviin kilpailusuhteisiin asianomaisilla markkinoilla ja että kyseessä oleva yritys jollain tavalla kilpaili päätöksestä hyötyneen yrityksen kanssa, ei missään tapauksessa riitä siihen, että kyseisen päätöksen voitaisiin katsoa koskevan mainittua yritystä erikseen (ks. vastaavasti tuomio 10.12.1969, 10/68 ja 18/68, Eridania ym. v. komissio, EU:C:1969:66, 7 kohta ja tuomio 22.12.2008, British Aggregates v. komissio, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 47 kohta).
- 47 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kantajan on esitettävä todisteita, jotka osoittavat sen kilpailutilanteen erityisyyden (määräys 27.5.2004, Deutsche Post ja DHL v. komissio, T-358/02, EU:T:2004:159, 38 kohta ja tuomio 10.2.2009, Deutsche Post ja DHL International v. komissio, T-388/03, EU:T:2009:30, 49 ja 51 kohta), ja osoitettava, että sen kilpailuasema on huomattavasti heikentynyt kyseisillä markkinoilla toimiviin muihin kilpaileviin yrityksiin nähden (ks. vastaavasti määräys 27.5.2004, Deutsche Post ja DHL v. komissio, T-358/02, EU:T:2004:159, 41 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 10.2.2009, Deutsche Post ja DHL International v. komissio, T-388/03, EU:T:2009:30, 51 kohta; tuomio 13.9.2010, TF1 v. komissio, T-193/06, EU:T:2010:389, 84 kohta; tuomio 15.1.2013, Aiscat v. komissio, T-182/10, EU:T:2013:9, 68 kohta; tuomio 5.11.2014, Vtesse Networks v. komissio, T-362/10, EU:T:2014:928, 55 kohta ja tuomio 3.12.2014, Castelnou Energía v. komissio, T-57/11, EU:T:2014:1021, 35–37 kohta).
- 48 Nyt käsiteltävässä asiassa kantaja väittää, että riidanalainen päätös koskee sitä erikseen, koska tuen avulla on voitu pitää markkinoilla yritys, joka tällaisen toimenpiteen puuttuessa olisi poistunut näiltä markkinoilta. Tuensaajan pitäminen markkinoilla on aiheuttanut kantajalle tulonmenetyksiä, koska ollessaan Ranskan markkinoiden toiseksi suurin toimija kantaja olisi voinut hankkia itselleen FagorBrandtin poistumisen myötä vapautuneet markkinaosuudet.
- 49 On huomautettava, että kanteen tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset tutkitaan kanteen nostamishetkellä eli kannekirjelmän jättämishetkellä (määräys 15.12.2010, Albertini ym. ja Donnelly v. parlamentti, T-219/09 ja T-326/09, EU:T:2010:519, 39 kohta ja tuomio 3.12.2014, Castelnou Energía v. komissio, T-57/11, EU:T:2014:1021, 34 kohta).
- 50 Nyt käsiteltävän asian olosuhteissa – ilman, että olisi kuitenkaan tarpeen määritellä sitä, voidaanko kantajan mainitsemia seikkoja soveltaa kanteen nostamishetkellä vallinneeseen ja riidanalaisesta päätöksestä johtuvaan tilanteeseen – on todettava, että näiden seikkojen perusteella ei voida katsoa, että kyseessä oleva toimenpide olisi vaikuttanut huomattavasti kantajan markkina-asemaan.

- 51 On nimittäin niin, että yhtäältä kannekirjelmän liitteessä 14 olevissa markkinaosuuksia kuvaavissa taulukoissa mainitaan yli viisitoista Ranskan ja Euroopan kodinkonemarkkinoiden toimijaa. Kuten komissio onkin todennut suullisessa käsittelyssä, ei voida vain olettaa, että kantaja olisi lisännyt huomattavasti myyntiään kyseessä olevan tuen saaneen yrityksen poistuttua markkinoilta, ilman mitään näyttöä tämän väitteen tueksi, jos, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, markkinat eivät ole keskittyneet ja niillä on lukuisia toimijoita (ks. vastaavasti määräys 11.1.2012, Phoenix-Reisen ja DRV v. komissio, T-58/10, ei julkaistu, EU:T:2012:3, 50 kohta).
- 52 Toisaalta riidanalaisen päätöksen johdanto-osan perustelukappaleissa, joihin kantaja on viitannut (ja jotka on esitetty edellä 30 kohdassa), tyydytään luettelemaan yleisiä huomioita, jotka soveltuvat mahdollisesti kaikkiin kyseisillä markkinoilla oleviin toimijoihin. Vaikka niissä todetaan muun muassa, että FagorBrandtin poistuminen olisi mahdollistanut sen, että sen eurooppalaiset kilpailijat lisäävät huomattavasti myyntiään ja siis tuotantoaan (18 ja 94 perustelukappale), niiden perusteella ei kuitenkaan voida missään tapauksessa olettaa, että riidanalainen toimenpide olisi vahingoittanut enemmän kantajaa kuin kaikkia sen kilpailijoita keskimäärin (ks. vastaavasti tuomio 3.12.2014, Castelnou Energía v. komissio, T-57/11, EU:T:2014:1021, 35 kohta) tai että sen kilpailuasema olisi kehittynyt huomattavasti paremmin, jos riidanalaisesta toimenpidestä ei olisi sallittu (ks. vastaavasti määräys 27.5.2004, Deutsche Post ja DHL v. komissio, T-358/02, EU:T:2004:159, 43 kohta). Ei ole mitenkään mahdollista varmistaa, että kantaja olisi kyennyt saamaan itselleen FagorBrandtin poistumisen johdosta vapautuneen kysynnän. On todettava erityisesti, että kantaja ei esitä näyttöä siitä, että riidanalainen tuki on auttanut tuensaajaa säilyttämään markkinaosuudet, jotka olisivat muussa tapauksessa olleet kantajan markkinaosuuksia (tuomio 13.6.2013, Ryanair v. komissio, C-287/12 P, ei julkaistu, EU:C:2013:395, 113 kohta), ja näin ollen että sille on aiheutunut muihin kilpailijoihinsa nähden niin suuri tulonmenetyks, että sen markkina-asemaan on kohdistunut huomattava vaikutus. Tästä on todettava, että – toisin kuin kantaja väittää – sen toiseksi suurin markkina-asema heti tuensaajan jälkeen ei sellaisenaan riitä perustelemaan sen markkina-asemaan kohdistuneen huomattavan vaikutuksen olemassaoloa (ks. vastaavasti määräys 27.8.2008, Adomex v. komissio, T-315/05, ei julkaistu, EU:T:2008:300, 28 kohta).
- 53 Yksikään kantajan esittämistä väitteistä ei voi horjuttaa edellä 50–52 kohdassa esitettyä päätelmää, joka koskee kantajan asiavaltuuden puuttumista tilanteessa, jossa ei ole esitetty näyttöä sen kilpailuasemaan kohdistuneesta huomattavasta vaikutuksesta kanteen nostamishetkellä.
- 54 Ensinnäkin siitä, että sen jälkeen, kun tuensaaja lopetti toimintansa vuoden 2013 puolivälissä, kantaja olisi ”kasvattanut huomattavasti markkinaosuuttaan Ranskan markkinoilla” (ks. edellä 33 kohta), ei ole esitetty mitään näyttöä. Missään tapauksessa – ja vaikka tämä seikka katsottaisiin toteennäytetyksi – kantaja ei väitä, että tämä osoittaisi oikeuskäytännön mukaisesti (ks. edellä 47 kohta) kantajan kilpailutilanteen erityisyyden sen kilpailijoiden tilanteeseen nähden. Asia on näin myös sen seikan osalta, että vaikka kantaja olisi saanut vain yhden prosentin FagorBrandtin markkinaosuudesta, tämä osuus olisi vastannut riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettun tuen määrää. Tämä toteamus soveltuu nimittäin kaikkiin markkinatoimijoihin.
- 55 Toiseksi kantajan osallistumisella tutkintamenettelyyn ei myöskään voida perustella sen markkina-asemaan kohdistunutta huomattavaa vaikutusta. On nimittäin niin, että pelkästään kantajan osallistumisesta hallinnolliseen menettelyyn ei voida päätellä, että sillä on asiavaltuus (määräys 7.3.2013, UOP v. komissio, T-198/09, ei julkaistu, EU:T:2013:105, 27 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 22.11.2007, Sniace v. komissio, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 60 kohta), vaikka sillä on ollut tärkeä osuus menettelyssä erityisesti, koska se on tehnyt riidanalaiseen päätökseen johtaneen valituksen (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2009, 3F v. komissio, C-319/07 P, EU:C:2009:435, 94 ja 95 kohta).

- 56 Kolmanneksi se seikka, että kantaja on ollut yksi tuensaajan mahdollisista ostajista vuosina 2001–2002, kun viimeksi mainittu oli maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena (ks. edellä 34 kohta), on vailla merkitystä sen määrittämiseksi, kykeneekö kantaja yli kymmenen vuotta mainitun menettelyn jälkeen saamaan itselleen FagorBrandtin poistumisen myötä vapautuneita markkinaosuuksia huomattavasti enemmän kuin kilpailijansa.
- 57 Neljänneksi ja lopuksi on todettava, että oikeusvoiman periaatteeseen nähden on merkityksetöntä se, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole 14.2.2012 annetussa tuomiossa Electrolux v. komissio (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76) ottanut viran puolesta huomioon kantajan asiavaltuuden puuttumista, vaikka edellisessä kannekirjelmässä päätöksestä 2009/485 nostetun kanteen tueksi esitetyt perusteet olivat kantajan mukaan kaikilta osin samankaltaiset niiden perusteiden kanssa, jotka on esitetty riidanalaisesta päätöksestä nyt käsiteltävässä kanteessa.
- 58 On nimittäin todettava, että sitä, koskeeko toimi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä erikseen, arvioidaan kanteen nostamishetkellä, ja se riippuu ainoastaan riidanalaisesta päätöksestä (määräys 29.3.2012, Asociación Española de Banca v. komissio, T-236/10, EU:T:2012:176, 38 kohta). Näin ollen 14.2.2012 annetun tuomion Electrolux v. komissio (T-115/09 ja T-116/09, EU:T:2012:76), joka koskee päätöksen 2009/485 lainmukaisuutta, oikeusvoima ei vaikuta kantajan asiavaltuuteen tämän riidanalaisesta päätöksestä nostetun kanteen osalta.
- 59 Näissä olosuhteissa on todettava, että kantaja ei ole osoittanut, että riidanalaisen päätöksen kohteena oleva tuki olisi vaikuttanut huomattavasti sen asemaan. Kantajan nostama kanne on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 60 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se on veloitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut tämän vaatimusten mukaisesti.
- 61 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta vastaa siten omista oikeudenkäyntikuluistaan. Myös muut väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 138 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kanne jätetään tutkimatta.**
- 2) **Whirlpool Europe BV vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**
- 3) **Ranskan tasavalta, Electrolux AB ja Fagor France SA vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä kesäkuuta 2016.

Allekirjoitukset